

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. IV. An Capitulum sede Episcopali vacante succedat in potestate[m]
conferendi beneficia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

ditionals, ut censuit Sac. Congregatio teste Vulp. in Prax. iudic. c. 44. num. 27. Ricc. in Prax. for. Eccles. p. 1. ref. 616: alij tamen id admittūt, quando ex decretis eiusdem Concilij capitulum potest concedere licentiam ordinandi, puta post elapsū annū sedis vacantis *Quarant. in ver. Capitulum sede vacante quas. 10. vers. & refertur, & alij apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 5.*

44. His addē, quod si Capitulum intra annum concesserit litteras dimissorias, quibus obtinens vsus fuerit, poterunt subditi post annum ordines recipere ab alijs vicinis Episcopis absque licentia Capituli, cum eo casu Capitulum subiaceat ecclesiastico interdico, quemadmodum dicimus de Episcopo suspenso *per cap. eos qui de Tempor. ordin. requiritur tamen ad hunc effectum, ut interdictum, vel suspensio sit manifesta per euidētiā facti, vel per Iudicis sententiam, non verò dubia, ut ibidem dicit glos. in ver. manifesta; & ideo ordinando incumbit onus probandi suspensionem Episcopi, vel interdictum Capituli per sententiam Metropolitanī: quia præsumptio non est contra Episcopū, vel Capitulum, ut dicunt Doctores, quos refert, & sequitur Bonaccin. de Censur. in part. disp. 3. q. 1. pun. 1. num. 6: Barbof. d. par. 2. all. 8. num. 1.*
45. Adde 2. quod si Capitulum cōcederet dimissorias ad ordines sacros non habenti vnde viuat, tenetur illi prouidere, sicut tenetur Episcopus *Diana d. par. 8. tr. 4. ref. 41. ubi citat Vgol. de Potest. Episc. cap. 26. §. 15. an. 1.*

§. IV.

An Capitulum sede Episcopali vacante succedat in potestate conferendi beneficia.

46. Collatio beneficiorum, cum sit veluti quædam donatio saltem ex ea parte, quia in potestate Episcopi est potius huic, quā alteri illa conferre, pertinet quāsi ad fructus, & emolumenta Episcopatus *glos. in cap. cum olim de maior. & obed. & ideo Capitulum illa conferre non potest, sed eorū collatio ad Papam pertinet ex c. 2. Ne sed. vac. & ex reg. 2. Cancellaria & ex constitutione Pij V. incip. Sanctissimus in Christo Pater, quam refert Quarant. in ver. Capitulum sede vacante quas. 9. Megal. in eodē ver. nu. 4. Vulp. in Prax. iudic. c. 44. num. 5. vbi omnia beneficia episcopali sede vacante quomodolibet vacantia ad Episcoporum collationem, prouisionem, præsentationem, electionem, seu quamuis aliam dispositionem quomodolibet pertinentia ipsi Pontifici reseruantur.*

Ex quo inferitur, quod non potest Capitulum conferre beneficia etiam Episcopo deuoluta ob negligentiam, vel culpam inferiorum Prælatorum non conferentium, vel malè conferentium *ex dicta constitutione Pij V. & ex c. 2. Ne sed. vac. Megal. in ver. Capitulum sede vacante nu. 4: Barbof. de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 126. num. 70. Dian. par. 8. tr. 4. ref. 27. neque beneficia spectantia ad collationem Episc.*

Episcopi vacantia per resignatio-
nem ex causa permutationis, *vt*
decisum refert Garc. de Benefic. p. 11
cap. 4. num. 86.

47 Limitatur tamen supradicta cō-
clusio in beneficijs, quæ commu-
niter spectant ad collationem Epi-
scopi, & Capituli; quia vno de-
ficiente, vel inhabili existente al-
ter confert *cap. vn. Ne sed. vac. in 6.*
quod procedit, etiam si ex cōcor-
dia vna vice prouideat Episcopus,
& altera Capitulum; quia tunc
mortuo Episcopo, seu alia vacā-
te sede potest Capitulum iure pro-
prio conferre Canonicatus, & al-
ia beneficia simultanea, non solū
quando beneficium vacat in turno
Capituli, in quo non est difficul-
tas, quia regula solum reseruat
beneficia spectantia ad collatio-
nem Episcopi, & non Capituli;
sed etiam quando beneficium vacat
in turno Episcopi *Garc. de Be-
nef. par. 5. cap. 1. num. 235. & 236.*
Barbos. par. 3. all. 57. num. 90.

Similiter Capitulum succedit
in potestatem presentandi, vel
eligendi, quoties ad vtrumque si-
mul spectaret presentatio, vel ele-
ctio *Quaran. in ver. Capitulum se-
de vacante ques. 9. vers. quæ conclusio.*

Item poterit Capitulum aucto-
ritatem in beneficiorū resignatio-
ne, seu permutatione interpone-
re, si eorum collatio spectet cō-
muniter ad Episcopum, & Capi-
tulum *iuxta glos. communiter re-
ceptam in clem. vn. ver. conferantur*
*de Rer. permut. Megal. in ver. Capi-
tulum sede vacante numer. 4. dum-
modo permutatio, vel resignatio*

fiat ex causa necessaria, & ante
prouisionem factam de Prelato in
Consistorio *Quaran. loco cit. q. 9.*
Megal. vt sup. num. 4. Ricc. in Prax.
par. 2. ref. 243. & alij apud Barbos.
de offic. & pot. Episc. par. 3. all. 69.
num. 8.

Secus esset, si ad Episcopum
spectaret electio, nominatio, seu
presentatio personæ, quamuis col-
latio, seu institutio ad alium perti-
neat, seu sit communis Episcopi,
& Capituli, quia attendenda est
prima dispositio beneficij *Garc.*
par. 5. cap. 1. num. 230. Barbos. d. p. 3.
all. 57. num. 90. vnde non poterit
Capitulum sede vacante Pœniten-
tarium, seu Theologum eligere,
licet collatio præbendæ sit com-
munis Episcopi, & Capituli, vel etiā
soli Capituli; quia electio per-
sonæ ad huiusmodi præbendas ad
solum Episcopum spectat; & ideo
tunc electio, & collatio pertinebit
ad Papam *vt declarauit Sac. Con-
gatio, ac Rota Romana apud Garc.*
par. 5. cap. 4. num. 145. & seq. & in
addit. ad d. cap. 4. num. 150. Barbos.
d. par. 3. alleg. 55. num. 2. & 17.
& all. 56. nu. 3. Ricc. in Prax. par. 1.
*resol. 487. quemadmodum ad Pa-
pam etiam spectat, vbi officium*
Pœnitentiarj, vel Theologi, & vni-
ta præbenda vacat in mense apo-
stolico, vel adest alia reseruatio,
& affectio *Barbos. d. all. 56. num. 4.*
Garc. d. par. 5. cap. 4. nu. 138. & 164.
in alijs verò casibus, quamuis ele-
ctio Pœnitentiarj, & Theologi
spectet ad solum Episcopum, col-
latio tamen præbendæ vnitæ ab
illis fieri debet, ad quos antea
spectabat, *vt declarauit Greg. XIII.*

de Sac. Congreg. teste Garc. d. par. 5. cap. 4. num. 138. & 162. Barbof. d. all. 56. num. 3:

48 Limitatur 2: quando collatio beneficiorum est ita necessaria, ut ad illam Episcopus de iure compelli potuisset: tunc enim transit in Capitulum sede vacante *Megal. in ver. Capitulum sede vacante num. 4.* & ideo potest institueri, presentatos à patronis cap. 1. de Instit. in 6. & confirmare electiones, quas Episcopus confirmabat cap. cum olim de maior. & obed. etiam si ipsummet Capitulum eligat: quia in tali casu eligeret iure capituli, & confirmaret iure Episcopali, ut dicit *glos. in c. pen. de suppl. negl. Prelat. in 6.* reservatio enim non habet locum, quando presentatio, vel electio ad aliud pertinet, quamvis collatio, seu institutio spectet ad Episcopum *Garc. par. 5. cap. 1. num. 231. Barbof. par. 3. all. 57. num. 90.* Unde possit Capitulum sede vacante, si Patronus esset clericus, illi acceptanti beneficium motu proprio conferre sicut possit Episcopus, ut dicit *Quaran. loco cit. quest. 9.*

Idem dicendum, si mandatum est, alicui prouideri de primo vacaturo, vel si collatio debetur certæ personæ, & certo generi personarum, vel antiquiori optanti: his enim casibus potest etiam collatio fieri à Capitulo sede vacante *Megal. in ver. Capitulum sede vacante numero 4.*

Non tamen succedit Capitulo in potestate conferendi beneficia parochialia: quia licet hæc conferenda sint per concursum ma-

gis idoneis iuxta *Consilium Tridentinum sess. 24. de ref. cap. 18.* & constitutionem *Pij V. incip. in Conferendis*, tamen collatio hæc dici non potest necessaria, ita ut transeat ad Capitulum, cum tota dependeat ex mera voluntate Episcopi, qui potest ab illa abstinere, & permittere, ut per lapsum temporis deuoluatur ad superiorem *Megal. loco cit. ubi dicit, ita resoluisse Sac. Congregationem, ac Rotam Romanam.*

49 Quæres, an Capitulum possit beneficia ad tempus commendare? affirmatiuè respondet *Barbof. in cap. 2. num. 4. nè sed. vac. & alij apud Quaran. loco cit. q. 9.* hoc tamen intelligendum esse de beneficijs simplicibus, non autè curatis declarauit *Sac. Congreg. apud Dian. par. 8. tr. 4. ref. 32.*

50 Quæres 2. an Capitulum possit cum illegitimis ad beneficium simplex, & ad minores ordines dispensare? affirmatiuè respondet *Doctores apud Barbof. in d. cap. 2. num. 9. nè sed. vac. Quaran. in ver. Capitulum sede vacante quest. 2.* ubi dicit, hanc conclusionem procedere in casu, in quo subsistente legitima causa dispensatio esset debita iuxta *glos. in c. ut constitueretur dist. 50.*

51 Quæres 3. an possit Capitulum ea beneficia vnire, quæ potest Episcopus? affirmat *Dian. par. 8. d. tract. 4. ref. 31.* ubi citat *Caccialup. in tract. de Vnion. art. 3. q. 6. nu. 19. Petr. de Vbald. eod. tract. cap. 5. numero 26. Rebuff. in Prax. tit. de Vnion. benefc. num. 36. Hoied. de Incompat. Benef. 2. par. cap. 3. nu. 7. vers.*

vers. similiter capitulum, & alios: item posse capitulum dismembrare beneficia vnita in eo casu, in quo similiter poterat Episcopus, tenet Quarant. in ver: Capitulum sede vacante quæst. 9. vers. quæ conclusio in fin.

Sed contrarium quoad vnionē & dismembrationem tuentur alij Doctores, quos refert, & sequitur Megal. in eodem ver: capitulum sede vacante num: 4. vers. tertio prædicta, quia sede vacante nihil est innouandum, nec fieri tunc aliquid debet, ex quo possit Episcopoprejudicari cap. 1. & cap. ult. ubi glos. in ne sed. vac. Vnde quando vertitur quæstio super proprietate certi iuris, seu iurisdictionis, an ad Episcopum pertineat, vel non, puta si contenderetur, an aliquis sit subiectus, vel exemptus: item an talis locus sit de Diocesi, aut quando dubitatur, an aliquod beneficium sit de Iurepatronatus, vel liberæ collationis, Capitulum huiusmodi causas reservare debet futuro Episcopo, etiã si ceptæ fuerint ante vacationem sedis episcopalis, vt dicunt Doctores in d. c. ult. ne sed. vac. Panor. in cap. verum num. 12. de for. compet. quem refert Quarant. loco cit. vers. prædicta restringe Dian. p. 8. tr. 4. ref: 10. eadem ratione non poterit Capitulum transigere, aut compromittere super rebus ecclesie vacantis Megal. ubi supra num 12. idemque dicendum de causis feudalibus, quarum cognitio futuro Prelato reservatur, vt in cap. verum, ubi glos. in ver. quæstio mota de for. compet. Vulp. in

Prax. iudic. cap. 44. num. 8. vnde non posset capitulum infeudare bona infeudari solita deuoluta, & dependentia à mensa Prælati, nisi inuestitura esset necessaria: cum tunc ex ea successori nullum præretur præiudicium: vel vbi in ecclesia esset consuetudo talia infeudandi, vacante sede, vt dicit Quarant. loco cit. quæst. 6. vers. sub hac.

Quare ea tantum vnio fieri poterit à Capitulo, per quam beneficia vnita manēt æqualiter principalia: quia in tali casu nihil Episcopali iuri detrahitur; secus si vnio fiat accessoria: cum enim per talem vnionem supprimatur titulus, fieri non potest quin depereat aliquid de iuribus episcopi, quæ intacta seruanda sunt d. cap. 1. ne sed. vac. & ita intelligendi sunt Doctores apud Barbof. d. par. 3. all. 66. num. 11. Garc. de Benef. par. 12. c. 2. num. 67. Quarant. in ver. Capitulum: sed. vac. quæst. 9. vers. sexto limita.

§. V.

Qualiter sit eligendus vicarius Capitularis.

Notandum est primò, quod non tantum per mortem Episcopi, sed etiam alijs casibus ecclesia, seu sedes episcopalis vacat, videlicet si Episcopus captus esset à Paganis, vel schismaticis, aut hæreticis cap. si Episcopus de supplen: negl. Prælat. in 6. & notat Barbof. de offic. & pot. Episc. p. 3. all. 52. num. 3. Ricc. in Prax: for: eccles. par. 1. ref. 543. in hoc enim mors